

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:
 Egész évre 150.— L., félévre 85.— L.
 Egyes szám ára 4.— L.
 Külföldre egész évre 250.— L.

FŐSZERKESZTŐ:
 GYALLAY DOMOKOS

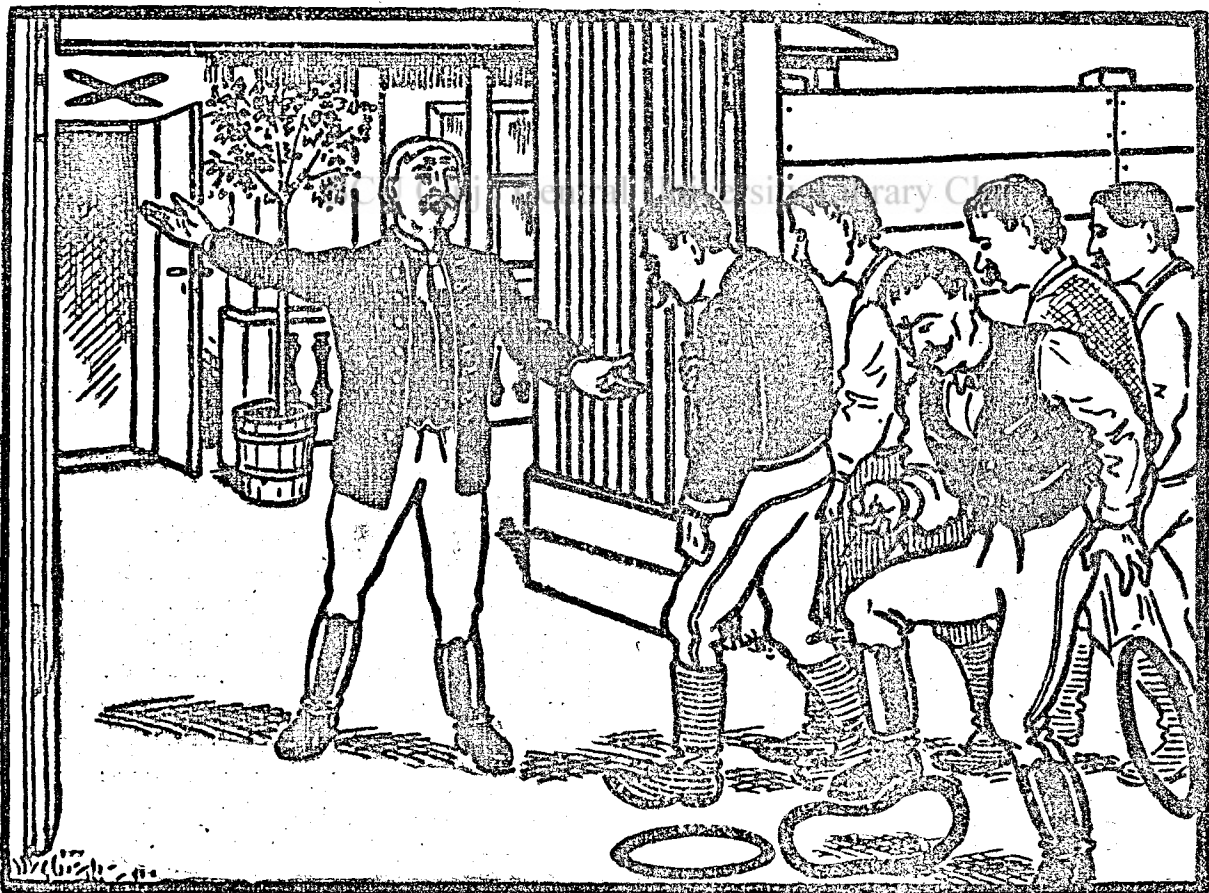
Szerkesztőség és kiadóhivatal
 Strada Baron L. Pop (v. Brassai-utca)
 6. szám.
 Megjelenik minden szombaton.

Tanuságtétel Székelyudvarhelyen.

Az utóbbi hetekben ismételtelen foglalkoz-
 nunk kellett az udvarhelymegyei magyarság
 magatartásával. Sajnos, nem örvendetes ese-
 mények kapcsán. A színmagyar megye köz-

gyökerei és egészséges hajításai, amelyeknek
 segítségével az élősdiak kártételeit ki tudja
 heverni!

Örömmel állapítjuk meg, hogy a Magyar

A magyar atya szeretettel fogadja a magyar egység szent hajlékába a tékozlásból, tévelygésekből megtérő fiait

életi levegőjét aggasztó mértékben megmér-
 gezték a politika kalandorai és a magyar el-
 nyomottság lelkiismeretlen vámszedői.

Aggodalommal kellett kérdezzetnünk:
 vajjon a magyar életnek vannak-e még ott ép

Párt udvarhelymegyei tagozatának június
 19-én tartott beszámoló gyűlése elosztotta ag-
 godalmunkat és hatalmas sikerével azt a
 meggyőződést keltette bennünk, hogy a ma-
 gyar egységet ezen a ponton sem fenyegeti

végzetes betegség. Ez a gyűlés a nép lelkes tanúságtétele volt a nemzeti hűség és a vezetők iránt érzett mély bizalom mellett. Vigasztalásnak és jóreménységnek forrása volt a szomorúság ama nehéz órái után, amikor a nemzeti becsület tékozlóinak gyalázatos cselekedetei miatt kellett keseregnünk.

A beszámoló gyűlés Székelyudvarhely hatalmas színház-termében folyt le. De két-szerakkora terem sem lett volna elég nagy, hogy a falvakból beözönlött hallgatóságot befogadja. Érdekes tünet volt, hogy a férfiak között nagyon sok asszony jelent meg a magyarság vezéreinek meghallgatására.

A gyűlést dr. Jodál Gábor, az udvarhelyi párttagozat elnöke a megjelent parlamenti képviselők és a közönség megleghangú üdvözlésével nyitotta meg. Utánna dr. Himléder-Fels Ákos, — a tagozat főtitkára számolt be a párttagozat helyi küzdelmeiről. A hallgatóság állandó bizonyágtétele és helyeslése közben ismertette azokat az erőfeszítéseket, amelyeket a tagozatnak nemcsak a hatósági erőszakkal, de magyar árulókkal szemben is ki kellett fejtenie. Rámutatott a lélekkufárok átkos munkájára, amelyet a hatóság nemcsak a választások befolyásolásával, hanem egyéni érdekek legyezgetésével, ügyes-bajos emberek lekenyerezésével is támogat. A főtitkár beszámolója lélekbe markolt, mikor a magyar egység emez ünnepéről felszólítást intézett a

Dr. Gróf Bethlen György,
az Országos Magyar Párt elnöke.

nemzet *tékozló fiaihoz*, hogy térjenek vissza az édes anya kebelére, ahol ma még bocsánat és testvéri szeretet vár rájuk.

A pártelnök beszéde

A helyi küzdelmek ismertetése után gróf Bethlen György a hallgatóság lelkes tüntetése közben állott szólásra, hogy a magyarság általános politikai helyzetéről és a Magyar Párt nehéz harcairól adjon ismertetést.

Bevezető szavaiban rámutatott az utóbbi választásokon történt visszaélésekre. Ha ezeken nem is volt urnalopás, volt hatósági erőszak és szurony. A mostani kormány sem hozott enyhülést a kisebbségek bajaira. A kisebbségi államtitkárság működése alig terjedt többre, mint arra, hogy a kisebbségi népek közé éket igyekszik verni. Az anyanyelv dolgában rosszabbul állunk, mint ezelőtt egy évvel. A tanítóság és a lelkészek államsegélynek ügye sem haladt előre, de Gusti közoktatásügyi miniszter legutóbbi kijelentései reményt nyújtanak. Az elbocsátott vasutasok és postások részére sikerült ugyan haladéki kieszközölni, de újabb nyelvvizsga jön, ami nem nagy biztatás. Az adókivetés némely helyen emelést jelent és az adóbehajtás ma formája ellen élénken kell tiltakoznunk. Az adóbonoknak április elsején kellett volna megjelenniük az ingatlan átruházási illeték felemelésével a kormány még az eddigi csekély illetéktől is elesett, úgy hogy ezt belátva, most törvénnyel reparálnak a dolgon. A konverzió megvan, de a végrehajtási utasítás késik. Gróf Bethlen a konverzió helyett a *felelős testvéri jóakaratu kiegyezését ajánlja*. Szerinte ez az egyetlen mód a megoldásra. Az utóbbi időben oly gyakori pártalapítás kapcsán megállapítja, hogy egy párt programjának alapja nem lehet az italmérési engedélyek megakadályozása, vagy megvonása.

Felhossa a sinfalvi és a többi hasonló szomorú eseményeket, majd ezeket mondja:

— Szomorúsággal tölt el, hogy amikor a védtelen, ártatlan lakosságnak biztonságot követelünk, ehelyett minket akarnak odadülni békerontóknak.

— Ilyen körülmények között akadnak magyarok, kik legyengítik tiltakozó hangukat és lehúzzák a mi tiltakozó karunkat.

— Vannak igazságok, melyek nem veszteneek sulyokból akkor sem, ha számtalanszor ismételjük. Ilyen igazság, hogy a mi gyűlés-

zetünk nem pártgyülekezett, hanem a magyar nemzetnek gyülekezete. Végre takarítsunk ki magunk közül minden káros felfogást. Mi pedig addig, míg a magyarság bizalmát bírjuk, a szent tűznek ébresztését tovább is lakadatlanul folytatjuk!...

Bethlen gróf beszédét a közgyűlés hosszasan és lelkesen megtapsolta.

Dr. Balogh Arthur a kisebbségi helyzetről.

Ezután dr. Balogh Arthur szenátor mondtotta el beszámoló beszédét az utóbbi évek eseményeiről. Megkapó érveléssel mutat rá a román kormányzat helytelen intézkedéseire. Sehol annyi törvényt nem hoznak, mint éppen Romániában és sehol sem olyan nagy a bizonytalanság, mint itten. A kisebbségi élet terén nincs semmi javulás. Ennek oka az, hogy a vezetőket tulzott nemzeti elfogultság irányítja, a kisebbségek ellen támadások történnek, amelyek azonban az általános rend felbomlására fognak vezetni. A másik nagy baj, hogy a vezető emberek nem úgy cselekszenek, mint ahogy beszélnek. Titulescu azt mondja, hogy a határokat a jó bánásmóddal láthatatlanokká kell tenni, a valóságban azonban minden téren éreznünk kell elnyomott voltunkat. A Magyar Párt szívósan küzd mind itthon, mind a külföldön a magyarság jogaiért. A csiki magánjavak ügyét sikerült rendeztetni. A visszaitélés ugyan csak egy-huszdad részben történt meg, de nagy reményt jelent a jövőre nézve.

Dr. Balogh Arthur kitünő népszónoknak bizonyult beszéde további részeiben, amikor, egymásután adta elé a leghatásosabb példázatokat és anekdótákat, amelyek a hallgatóság előtt, hol meghatódást, hol derűtséget kelteve, nagyszerűen megvilágították az erdélyi magyarság helyzetét. Ezek közül közöljük Deák Ferencnek, a nagy magyar államfinak adomáját. Egyszer egy osztrák államférfi Deák Ferencnek azt az alkotmányt dicsérte, amelyet a szabadságharc után a császári politika akart Magyarországra kényszeríteni. — Ez az alkotmány olyan, mint az egyszeri földesúr pajtájának a födele! — mondotta Deák Ferenc. A földesúr azt kérdezte a béresbírótól, hogy a pajtafödél kibírja-e még egy darabig? — Ki az, ha a szél nem fúj! — felelte a bíró. A mai román kisebbségi politikát is csak addig lehet folytatni — vonta le a következő-

tést Balogh Arthur — amíg a világ közvéleményének a szele föl nem támad ellene.

Willer, Laár és Gyárfás beszédel.

Most dr. Willer József képviselő emelkedett szólásra és szípkázó szellemességgel jellemezte az itteni magyar politizálás nehézségeit.

Örömmel állapítja meg, hogy mennyi nő jelent meg a gyűlésen, akik egyben a magyar családot és a magyar gyermekeket is jelentik. Beszámolója további részében megállapítja, hogy a regátiak részéről sokkal több megértést tapasztalhatunk, mint az erdélyiek részéről. Példa rá éppen Gusti közoktatásügyi miniszter, aki székelyföldi körutja után úgy nyilatkozott neki, hogy utja előtt lelkiismeretlenül hazudoztak neki a Székelyföld ellenes magatartásáról és mikor eljött ide, személyesen győződhetett meg ennek ellenkezőjéről. Sőt Willer szerint, Gusti egyenesen megbotráncozott azon, hogy a magyar tagozatu állami iskolában csak a gyermekek tudnak magyarul, a tanító egy szót sem tud.

Ezzel szemben felhossa az erdélyi származású Serban kisebbségi miniszter magatartását. Ez a sinfalvi ügyben beadott memorandumot azzal a megjegyzéssel juttatta vissza Willernek:

— „A nálam bemutatott memorandumot, — miután sem tartalmánál, sem formájánál fogva nem alkalmas arra, hogy a miniszterelnök urnak bemutassam; — visszaküldöm.“

Willer dr. mint az Országos Magyar Párt bukaresti irodájának irányítója, tanulságos képet nyújtott arról a küzdelemről, amelyet a parlamenti képviselők magánosok ügyeiben folytatnak. A közönség őt is zajos, meleg ünneplésben részesítette.

Laár Ferenc képviselő minden eseményre és körülményre kiterjedő előadásban számolt be buzgó parlamenti működéséről. Egy-egy mozzanatnál élénk képet nyújtott a kormány és a Magyar Párt képviselőinek egymáshoz való viszonyáról.

A beszédek sorozatát dr. Gyárfás Elemér Csikmegye szenátora fejezte be. Megdöbbentő képet festett arról, hogy a magyarságra nézve milyen lesújtó eredmények származnak az olyan eltévelyedésekből, amilyenek két udvarhelymegyei tanító követett el. A magyarságnak tartózkodnia kell a szolgálattól

cselekvésektől, mert ezek a hatalom részéről is csak megvetést és lekicsinylést szülnék. A Magyar Párt — jelentette ki Gyárfás szenátor zajos helyeslés közepette — a magyarság és a hatalom közötti közvetítésben kezdet óta és mindig csak addig ment el, amíg ezt jogainak, igazságainak és önérzetének legkisebb veszélyeztetése nélkül, emelt fővel megtehetette.

Gyárfás Elemér is megrázó erejű szavakban hívta vissza a magyarság elpártolt, tétközlő fiait a nemzeti egység szerető hajlékába.

A beszámoló gyűlés hivatalos részét dr. Jodál Gábor beszéde zárta be. A hatalmas közönség, amely közben az udvart és a kapubejáratokat is betöltötte, tomboló lelkesedéssel búcsuztatta távozó vezető embereit.

A gyűlésről nagy tömeg vonult fel a Magyar Párt helyiségében és a szomszédos vendéglőben rendezett közebédre. Itt is sok

érdekes, lelkesítő beszéd hangzott el. Jól esélyes állapotot állapítjuk meg, hogy a *Magyar Nép* hűségmunkája is méltánylásra talált a felkészültek sorában.

És büszkeségünkre szolgál, hogy a Magyar Nép előfizető gárdájából több kiszáradt nagyszerű felszólalásban tett bizonyosságot magyar érzéséről, meglepő műveltségéről és szónoki képességéről. Ezek közül sikerült megjegyeznünk Dáné Zsigmond (Bágy), Tamás Gábor (Homoródszentmárton), Deák Albert (Csehétfalva) neveit.

Az udvarhelyi párttagozat gyűlése nagyszerű előkészület volt az Országos Magyar Párt marosvásárhelyi nagygyűlésére. És intőjel azok számára, akik a magyar egység ellen hitvány eszköznek adták oda magukat. Ez az egység él és készen áll a megbocsátására de a hűtlenség erkölcsi megtorlására is van ereje!

Külföld

Benes tervez... A csehek külügyminisztere egy ujságban nyilatkozatot tett közzé. A nyilatkozatban kifejti, hogy a régi Osztrák és Magyar Monarchia gazdaságilag szilárd és megalapozott egységet képezett. Meggyőződése szerint előbb-utóbb gazdasági téren vissza kell térni a régi monarchia keretei közé.

Gömbös Berlinben. A magyar s egyuttal az európai politikának nagy meglepetése a magyar miniszterelnök váratlan berlini utazása. Repülőgépen ment Gömbös Berlinbe, ott két órán át tárgyalt Hitlerrel, résztvett egy nemzeti-szocialista hangversenyen, majd vasárnap Erfurtban egy nagy katonai szemlén s Bécsen át hazatért Budapestre. Látogatásának okául a magyar országgyűlésen három körülményt jelölt meg. Egyik, hogy a magyar kivitelenk Németországban teret kívánt biztosítani. A másik, hogy a Hitler-féle berendezkedést meg akarta is-

merni. Az utolsó, hogy tudomást kívánt szerezni Németország külpolitikai elhelyezkedéséről. A gazdasági kérdésben utja eredményes volt. A nemzeti-szocialista berendezkedést erősnek és tartósnak itéli s meggyőződött, hogy Németország külpolitikája a béke jegyében halad, de feltétele az egyenjogúság megvalósítása s ebben egyezik a magyar felfogással.

Az ellenzéki szónokok szerint a látogatás nem volt szerencsés, épen ebben az időben, amikor Németország nagyobb elszigeteltségben él, mint volt a háborúban s így a látogatás Angolországban és Franciaországban is rossz hatást váltott ki, ezenkívül rontott Magyarországnak Olaszország és Ausztriához való jó viszonyán. Gömbös a kifogásokra adott válaszában hangsúlyozta, hogy Magyarországnak Olaszországgal és Ausztriával való jó viszonya változatlan, viszont a német viszonyok ismerete Magyarországra nézve elkerülhetetlenül szükséges.

A külföldi ujságok is élénken

foglalkoznak ezzel az érdekes látogatással, amelynek okát — különösen a francia ujságok — abban látják, hogy Mussolini közvetítésre kérte fel Gömböst Németország és Ausztria között.

Olasz-francia közeledés. A négyhatalmi szerződés aláírásával nagy mértékben csökkent a régóta tartó olasz-francia ellentét. Ennek bizonyítéka az is, hogy Mussolini és Daladier francia miniszterelnök a közeli napokban valamelyik déli svájci városban találkozni fognak s megbeszélik nemcsak a két országot közvetlenül érintő kérdéseket, hanem a világpolitika függő kérdéseit is.

Szó volt arról, hogy a francia miniszterelnök Hitler kancellárral is találkozni fog. Az újabb hírek szerint azonban ez a találkozás bizonytalan időre elmarad.

Ausztria szabadságharca. A nemzeti-szocialista véres merényletek még nem szüntek meg teljesen Ausztriában, bár a kormány erőyes intézkedései nagyon csökkentették azok szá-

tenként kihallgatják Zaletzkyt, néha egy-egy portást és legutóbb két hölgyet is. De az ügybe belekeveredett politikai személyek közül senkit sem idéztek meg. Egyet sem Zaletzky magas pártfogói közül. Sőt a vizsgálat befejezéséről és Zaletzky szabadonbocsátásáról beszélnek. Nem tudjuk, hogy ez a szabadonengedés tényleg bekövetkezik-e. Ellenben tudjuk azt, hogy ez az elnyújtási módszer nem fogja az ügyet elfeledtetni. A kormány felelni fog mindenért, ami a Skoda-ügy körül történik."

Ebből a cikkből arra lehet következtetni, hogy a parlament őszi ülészakára a liberális párt felkészülve vonul fel a kormány ellen és számon fogja kérni a kormánytól a Skoda-féle fegyverszállítási ügyet. Itt közöljük, hogy a család fővádlottja Zaletzki, aki a Skoda gyárat képviselte Romániában, még mindig vizsgálati fogságban ül. Valószínű azonban, hogy néhány napon belül szabadlábra helyezik, mert az ügyben a vizsgálatot befejezték és így nem lehet attól tartani, hogy Zaletzky fontos okmányokat el fog tüntetni, ha kikerül a fogházból.

Argetoianu urék kacérkodnak a székelyekkel. A román ellenzéki pártok ujabban heves ostrom alá vették a székely népet, hogy minél több székelyt hódítsanak pártjuk zászlói alá. Közélebről Argetoianu volt pénzügyminiszter Sepsiszentgyörgyön nagyobb gyűlést tartott. Háromszék megye községeiből hangzatos plakátokkal és minden politikai párttal kacérkodó felhajtókkal vagy háromezer embert sikerült összecsdíteni, főképpen pilyanokat, akik a teljes adósság elengedésére vágnak. A tömeghez Argetoianu is beszédet intézett és megígért minden jót s hogy a sok ígéretnek kellemes

izelítője legyen végül ingyen tokányokkal tisztelte meg a résztvevőket. Érthetetlen dolog, hogy akadnak emberek, akik egy tál tokányért messze falvakból beráztatják magukat Sepsiszentgyörgyre és egyben szégyen is az ilyen politikai kalandozás akkor, amikor tapasztalatból jól tudjuk, hogy az ígéreten és tokányon túl, ugye lesz semmi hasznunk.

Lelkes gyűlést tartott a Magyar Párt szatmári tagozata. Az Országos Magyar Párt szatmári tagozata népes gyűlést tartott Szatmáron. A gyűlésen résztvettek a magyar parlamenti csoport tagjai közül dr. Jakabffy Elemér és dr. Hegedüs Nándor magyarpárti képviselők is. A magyar képviselők tárgyilagos bírálatban részesítették a kormány működését, kifejtve azt, hogy a Magyar Párt minden módot megragad arra, hogy a magyarság érdekeit megvédje. A gyűlés után dr. Jakabffy Elemér Nagybányára utazott és ezrekre menő tömeg előtt tartotta meg képviselői beszámolóját.

Minden kiderül. Többször közöltünk hírt arról, hogy Szatmármegyében felbérelt emberek nagy aknamunkát folytatnak, hogy az elmagyarosodott svábokat visszanevetesítsék. Közöltük azt is, hogy a Gauamt és emberei a román kormány támogatásával végzik ezt a munkát. A napokban érdekes módon derült fény arra, hogy a magyarellenes izgatókat a román kormány nemcsak tettekkel és hatósági segélynyújtással támogatja, hanem pénzzel is. Orendi Viktor temesvári sváb vezér legutóbb a temesvári pénzügyigazgatóságtól tízezer lej segélyt kapott jutalmul azon a címen, hogy a kisebbségek között „kulturális” propagandát fejtett ki.

Ezek után megértjük, a sváb vezérek lelkesedését és tudjuk, hogy munkájukat mi ösztökéli. Szomorú dolog, hogy kisebbségsorsban is akadnak vezetőemberek, akik pénzért eladják véreiket.

Hírek

Nem büntethető, ha a kisebbségi újságok a helység és utca neveket magyar néven írják. Közlelebről 3 magyar újságíró elment a kolozsvári törvényszék előtt különböző államellenes cselekedetek vádjával terhelt. Az újságírókat több tárgyalás után felmentették a vádak alól. Bennünket a felmentés indoklásában legközelebről az érintette, hogy a bíróság felfogása szerint büntetlenül szabad kisebbségi lapokban a város és utca neveket a régi szokásoknak megfelelően, régi nevükön írni.

Nagyban folynak az előkészületek a gödöllői cserkész táborozásra. A világ cserkészei angasztusban a Budapest melletti Gödöllőn fognak összegyűlni világtáborozásra. A magyar kormány és a magyar cserkészek teljes felkészültséggel várják a külföldi cserkészeket. Külföldön nagy népszerűségnek örvend a magyar cserkészek kalapja mellé tűzött árvalányhaj. A magyar cserkészek tehát a külföldi vendégeket árvalányhajjal akarják megajándékozni. Ezért óriási mennyiségű árvalányhaját kell összegyűjteni. Magyarországon már megkezdtek az árvalányhajgyűjtését. Vagonszámra fogják az árvalányhaját a gödöllői cserkész táborba szállítani. Az alföldi Nagykovács város bejelentette, hogy egymaga 3 vagon árvalányhaját küld Gödöllőre.

Brassó környékén havazott. Sokatlan esemény történt Brassó vidékén. Egyik éjszaka több centiméter vastagságu hó hullott. Az éjszaka hullott, júniusi havat a nyári nap meleg sugarai hamar elolvastották.

Lépfenés állatot vágtak Désfalván. Désfalva, kisküküllőmezei község lakosságát különös szerencsétlenség tartja izgalomban. Nehány héttel ezelőtt a falusi csordában egy gazdának elpuffadt a tehene. Hogy károkozás ne érje, a tehén husát kényszervágás útján értékesítette. A községi bíró tudomást szerzett az esetről, a levágott tehén husát lefoglalta és lépét bevizsgálta a dicsőszentmártoni, járási állatorvoshoz megvizsgálás végett. Az állatorvos megállapította, hogy a tehénnek *lépfene* betegsége volt. - Ez a betegség az emberre is átragad. Elrendelte tehát, hogy a kényszervágott tehén husát és bőrét ássák el. Amíg az állatorvos rendelete megérkezett Désfalvára, már többen ettek a tehén husából. Nehány nap mulva megbetegedett és borzalmas kínok között meghalt a falu három lakója, névszerint Sasca Péter, Molnár László és Moldován Anna. A járási orvos az egész községet megfigyelés alá helyezte és a betegség ellen megkezdte a védőoltásokat.

Váltóláz járvány van Szatmár vidékén. Az esős időjárás következtében Szatmár környékén a mélényedések és lefolyás nélküli területek vízzel teltek meg. A pocsolnyákban millió számra élnek a váltóláz betegséget terjesztő szunyogok. Szatmáron és Szatmár vidékén nagyon sok váltólázos beteg van. A főorvosi hivatal intézkedéseket tett a pocsolnyák lecsapolására, betömésére és a víznek petroleummal való fertőtlenítésére.

Fejfájást és az idegfájdalmak minden nemét sikeresen szüntetik meg az ismert és több mint 6000 orvos által írásban is dicsért *Togal*-tablettákkal. De reumas és csuzos bántalmaknál is nagyszerűen bevált a *Togal*. A *Togal*-nak nem volna szabad egy házban sem hiányoznia. Minden gyógyszerárban kapható.

Magyar iskolák dicsérete. *Willer József dr.* országgyűlési képviselő, amint Székelyudvarhelyen tartott beszámolója alkalmával elmondta, megkérdezte a Székelyföldről visszatérő közoktatásügyi minisztert, hogy miket tapasztalt s mi a véleménye a kisebbségi oktatásügyről. A miniszter azt válaszolta, hogy egyebeket látott és tapasztalt, mint ahogyan őt előre informálták s nagy elismeréssel nyilatkozott a felekezeti iskolák oktatásügyéről és nagyon megdicsérte a székelykereszturi unitárius főgimnáziumot, a székelyudvarhelyi református tanítónőképzőt és a csikszeredai r. kath. főgimnáziumot.

Magyarország vívói nyerték meg az Európai bajnokságot. A közelebről megtartott európai vívóversenyen a magyar vívók fölényes győzelmet arattak ellenfeleiken. A magyar férfi és nővívók mind a csapat, mind az egyéni versenyekben megszerezték az idei vívóbajnokságot Magyarország számára. A magyar kard tehát ma is verhetetlen a világon!

A fényképezés világrekordja. Afrikában szombaton rábukkantak a világ legnagyobb két gyémántjára, Los Angelesben vasárnap óriási földrengés pusztított, Kisásziában saskörmű fiút szült pénteken egy török asszony, — s az események képét kedden már hozzák a világ legnagyobb illusztrált lapjai, köztük természetesen *Tolnai Világlapja* is. Hogyan lehetséges ez? Úgy, hogy *Tolnai Világlapja* szerkesztőségébe a világ minden részéből 8000 aktuális kép érkezik képtávirón, repülőgépen és vonaton hetenként és ezekből választja ki a legérdekesebbeket és legaktuálisabbakat ez a nagy képeslap, mely így a világ legérdekesebb képeivel tud szolgálni olvasóinak.

Nem tartják be az automobilok a közlekedési szabályokat! Sokszor kaptunk panaszos leveleket, olvasóinktól, hogy az automobilok vezetői nem tartják be a közlekedési szabályokat és eszeveszett sebességgel száguldanak el olyan szekerek mellett is, amelyekbe csikók vagy ijedős lovak vannak fogva. Legutóbb *Czikó József csikszentsimoni*, régi előfizetőnkől kaptunk ilyen tárgyú panaszos levelet. *Czikó* elpanaszolja, hogy *Csikcsatószege* és *Verebes* között két csikóval haladt az országúton. Egy 1388 B. v. jelzésű autó jött vele szembe, amelyen katonatisztek ültek. *Czikó* intett a tiszteknek, hogy lassítsanak, mert csikói ijedezni kezdtek. A tiszték azonban semmit sem törődtek ezzel, hanem nagy zúgással elrobogtak *Czikó* szekere mellett. A csikók a két méteres töltésen levő útról az árokba ugrottak, amelyben sok víz volt. A rud úgy a vízbe szorította az egyik csikót, hogy az fuldokolni kezdett. Erre segítséggel szétvágta a hámokat és így mentette meg állatait az elpusztulástól.

Nem fizetnek legelő illetéket a határmenti gazdák. A vámtörvények értelmében a határmentén élő lakosságnak a határon levő legelőkért 60—80 lej illetéket kell marhánként fizetnie. Ezenkívül személyre szóló különleges igazolványt is kell kiáltani. Szatmármegye közbenjárására a belügyminisztérium felfüggesztette ezt a rendeletet és újabb intézkedéssel könnyített a határmenti lakosság helyzetén. A rendelet a napokban érkezett le a határmenti megyék prefektúráihoz. A rendelet elrendeli, hogy ezentul nem kell az állatonkénti 60—80 lej illetéket fizetni, hanem elegendő lesz, ha a határmenti lakosság azoknak az állatoknak a járlatát mutatja be.

a községházán, amelyeket a határ közelében, az ugynevezett határzónában, legeltetnek. A legeltető lakosok névjegyzékét a községi előjáróságoknak kell összeállítaniok. A lakosoknak minden változásról, amely az állatállományban előáll, értesíteni kell a községi előjáróságot és a vámhivatalt. A más helységekből a határ mentén történő csorda legeltetésre vonatkozólag azonban a vámtörvények továbbra is irányadók.

Értesítés a szociális misszió fordai szervezetéről. A szervezet még 1932 nyarán Napközi Gyermek-Otthont létesített a Bánnyafürdő telepen, melyet az idén kibővített egy 10 ágyas hálóteremmel bentlakók részére. A Napközi Otthon június 20-án nyílt meg, a bentlakás csak július 1-én. Ellátási díj a Napközi Otthonban: 1 gyermeknek heti 100 lej, több gyermekes családból kettőnek heti 160 lej, háromnak heti 210 lej. Bentlakás heti 250 lej. — Felvétetnek kis lányok 6 éves kortól 12—13-ig, kis fiúk 6 évtől 10—11 évig. Jelentkezni lehet Polonyi Sándornénál Torda-Turda, Str. Cosbuc 1.

Nagy vihar pusztított Japánban. A Japán-szigetország fölött pusztító erejű vihar söpört végig. A vihar nagyon sok házat döntött romba és sok életet oltott ki. A jelentések szerint a viharnak 15 halottja és száznál több súlyos sebesültje van.

Akik a halállal játszanak. A világ legvakmerőbb akrobatáiról közül pompás képekkel illusztrált cikkekkel a *Délidő* új száma, mely gazdag tartalommal jelent meg. Érdekesnél érdekesebb cikkekkel, pompás rádióműsorokat színházi beszámolókat, híreket, pletykákat, egyfelvonásos szindarabot, folytatásos regényt, filmröportokat, gazdag rejtvényrovatot és más számtalan szórakoztató irást talál az olvasó a népszerű képszámban. A 84 oldalas *Délidő* 120 képet közöl és ára csak 20 fillér.

VERGILIUS:

„GEORGICA“-ja

Szabó András igazgató-tanár
kitünő fordításában megjelent

Kapható a

Minerva R.-T. könyvesboltjában,
Cluj-Kolozsvár, Str. Regina Maria
(v. Deák Ferenc-u.) 1.

Ára 60—1el.

Mint valami csoda, úgy gyógyítja a millió esetben bevált Togonal-tabletta rheumáját, köszvényét, ülőidegszabóját, főfájását és idegfájdalmait. Togonal oldja a hűgysavat, azonnal segít és teljesen ártalmatlan!

Halálos húsmérgezés történt egy galaci iskolában. Nyáron nagy körültekintéssel kell a husnemű ételekkel bánni, mert az állott vagy romlott hus könnyen életveszedelemes betegségeket okozhat. Legutóbb Galacon történt sajnálatos eset. A hadiárva-k nevelő intézetében állott hústól 28 növendék súlyosan megbetegedett. A 28 beteg közül másnapra egy leányka borzalmas kínok között meghalt. A többi növendékeket kórházban ápolják. Élet-halál között lebegnek.

A mezőőrnek már magyarul sem szabad beszélni. A kolozsvári Békás-hegy mezőre Bartha József szolgálat közben az Albina Bank egyik tisztviselőjét, Andreicat tilosban találta. Bartha József magyarul felszólította Andreicat, hogy távozzék a tilos helyről. A banktisztviselő kifogásolta, hogy Bartha magyarul intézte hozzá a felszólítást. Ebből veszekedés támadt, aminek a vége az lett, hogy Barthát a törvényszék bűnösnek mondotta ki nemzetek közti gyűlölet keltezésben és egy hónapi fogházra ítélte.

Művelődési mozgalmak

MÜKEDVELŐI ELŐADÁS MAGYARKÁLYANBAN. A Magyarországi szíveben él fajtestvéreink elszigetelten a magyarkályi magyarság. A kis számú magyarországi magyarság mindent megtesz, hogy hagyományait megőrizhesse magyar érzéséről tanubizonyítót tegyen. Közélebről Kőrös Anna tanítónő nagy fáradsággal műkedvelői előadást rendezett Magyarorkályanban. Szerepeikben kiváltak Bodor Jánoska, Bodor Pista presbiter, Manasztes János, Dezméri Sándor, Simon János, Simon Dezső, Székely Pista, Bodor Pista, Háni Pista. Kimagasló pont volt az estélynek a két magyar ruhás fiú és magyar ruhás leány által eljejtett magyar tánc. A nagy fáradsággal Kovács Anna tanítónő tanította be. Az estélyen megjelent Velits Zoltán ki elismerését fejezte ki a magyarországi kályáni vezetőknek arra buzdította őket, hogy más kor is rendezzenek hasonló mulatságokat. Az estélyt reggel tartó tánc követte. Az erkölcsi leg és anyagilag jól sikerült megmozdulás újabb életért és életkedvet öntött a kályán szórványban lakó magyarságba.

TEMPLOMSZENTELÉS CSÖSZENTMÁRTONBAN. A csöszentmárton református magyarsága most szentelte meg a legnagyobb templomát. A felszentelést Makkai Sándor református püspök végezte.

Könyvosztályunk
(a MINERVA könyvesbolt)

közli olvasóinkkal, hogy az elfogyott népszínművek közül új kiadásban jelentek meg

Góczy: Gyimesi vadvirág
— Amit az erdő mesél
Csepreghy: Sárga csikó
— Piros bugyelláris

Almási: A tót leány
Rátkay: Felhő Klári
Lukácsi: A vereshajú
Szigligeti: A cigány
Berczik: Parasztkisasszony
Tóth Ede: A tó o-c

és darabonként 55 lejt kaphatók
Újabb népszínművekből is nagy raktár.
Kérje jegyzékünket!

MEZŐGAZDASÁG:

ROVATSZERKESZTŐ: DR. SZÁSZ FERENC

Irtsuk a káposzta pillangót!

A káposztalepke évről-évre nagy károkat szokott okozni a kertekben. A káposzta pillangó első nemzedéke vad növényeken fejlődik. A második nemzedék a káposzta-, karalábé- és tormapalántákon él. A káposztalepke szárnyai fehérek. A külső szárnyak csucsán nagy fekete folt van. A nőstény szárnyán ez alatt még két gyűrűs, a belső szegélyben bunkóalaku folt van. A hernyók kékes-zöldek, hátukon és oldalukon sárga sávokkal és fekete pontokkal. A bábok feketével pontozott, sárgászínűek.

Nemsokára elérkezik az az idő, amikor az időjárás viszonyaink nem győznek egymásnak szembeállítani a káposztát. „Ellepte a hernyó a káposztát, nem lesz miből jó disznótörő tölte a káposztát készíteni“. — Bizony van is okunk a panaszra, mert a káposztapillangó hernyója oly mérheteretlen számban jelenik meg, hogy minden képzeletet fölülmul. Volt rá példa, hogy mikor a vonat a síneken találta a káposztahernyősereget, mely torzsaig lerágott káposztát elhagyva, a tuloldalra álló káposztaföldre vándorolt, — a mozdony kerekei ezernyi szemet zúztak szét s végül a sín annyira sikossá vált, hogy a vonat tovább mozdulni nem tudott, egy helyben forgott hasztalanul. — Egy esetet sem tudok említeni, hogy a káposztapillangó hernyója megsemmisítette a káposztaültetvényünket, hiába való volt minden fáradságos és undorító munkánk, hogy azokat kiirtsuk, s így káposztatermésünk megsemmisült.

Hogy ezen megsemmisüléstől megóvjuk a káposztaültetvényeinket, egy nagyon egyszerű és könnyen kivihető védekezési móddal ismertetem meg olvasóinkat, melyet magam is kipróbáltam és amelyet, ha csak egy kis figyelemmel is végzünk, megmenthetjük azt a pusztulástól.

Tudjuk azt, hogy a káposztapillangó már tavaszkor — rendszerint áprilisban — meg-

jelenik mint az áttelelt bábból kikelt pillangó és petéit nem csak a káposztafélékre, de a repcére, retekre, mustárra és a viola félékre is lerakja s a kikelt hernyók a mondott növények levélhusából táplálkoznak. — Nagyon gyorsan fejlődve, egy nyáron több nemzedéket is hoz létre. Ez az első nemzedék még nem okoz érezhető károkat, de az ebből keletkező pillangó már nagyra nőtt káposztaleveleket talál és arra rakja le 100, vagy annál is több sárgaszínű, körte alakú petéjét apróbb eszmókba. A petékből 10—12 nap múlva kikelt hernyók a harmadik vedlésükig egyvonalba sorakozva maradnak együtt a káposztalevélkének husos részéből táplálkozva. A harmadik vedlés után már széteszölve pusztítják most már nem csak a levelek husos részét, hanem az egész levelet fölfalva egész a torzsaig. Ez a második nemzedék az, amely káposztáinkat teljesen tönkre teszi, tehát arra kell törekednünk, hogy ezt a nemzedéket már csirájában elpusztítsuk.

A fentebbiekből láttuk azt, hogy a pillangó a petéit (tojásait) a káposzta levelekre rakja le. Hogy tehát káposztaültetvényeinket a hernyó pusztításaitól megóvjuk, figyeljük meg azt az időt, amikor a könnyen fölismerhető fehér pillangók káposztaültetvényeink fölött repkednek és azokra szállva tojásaikat a levelekre lerakják. Ez az idő rendszerint akkor következik be, amikor a káposzta levelek már jó arasznyi nagyságúak. Ha figyelmesen szemléljük a pillangók mozgódásait, látni fogjuk, hogy a káposzta levelére leszállott pillangó ott hosszabb ideig tartózkodik és azt is nagyon könnyen megláthatjuk, hogy a pillangó az alatt az idő alatt rakta le oda tojásait. Ha most ezt a lerakott tojásosomót hüvelyk és mutatóujjunk közt összeszorítjuk, egy ujszorítással tönkretettük az egész ivadékot és vele megmentettük káposztaültetvényünket. Ha undorodunk pusztá ujjunkkal ezt a műveletet elvégezni, egy ócska, használt keztyűt használjunk e célra.

Nem szükséges az, hogy káposztaültetvényünket egész napon át figyeljük, mert a le-

rakott petékből csak 8—10 nap múlva kelnek ki a hernyók, tehát teljesen elegendő lesz, ha minden 3. vagy 4-ik napon vizsgáljuk meg azokat, de akkor alaposan nézzük meg a káposzta levelek alsó és felső részét és a talált petecsomókat esetleg a már kikelt, de társaságba maradt apró hernyókat pusztítsuk el. Ily módon aránylag nagyon kevés fáradság-

gal megmenthetjük káposztatermésünket. Mindenesetre könnyebben és alaposabban, mint az undorító és mégis a legtöbb esetben sikertelen hernyószedéssel.

Gyakran láthatjuk azt, hogy a káposztapillangó hernyója nem csak a káposzta leveleken, hanem a káposztaföld táján levő bokrokban, fákban stb. mozdulatlanul van megfigyelhető, padva, félig-meddig összeeszt állapotban. Mellette sok apró sárga színű tojásalakú peték találhatók a leveleken. Ezeket a legtöbb kertész és mások a káposztapillangó hernyó tojásának tartják, holott ezek apró tojásalakú bábok a kishasi fürkészdarázs bábjai. Ez a fürkészdarázs a káposztapillangónak majdnem teljesen kifejlődött hernyójába rakja petéjét és az abból kikelt bábok a hernyó testében élőködnek. A fürkészdarázs által megtámadott hernyó feltétlenül pusztul, tehát mint a káposztapillangó esetében, úgy a káposztapillangó esetében is, pusztítója, feltétlenül kimérendő.

Diószád.

Kleisl Gyula

Gyümölcsstermelési tanfolyam

Szabédon. A Marosmegyei Földműves Szövetség Szabédon kertészeti és gyümölcsstermelési tanfolyamot tartott, amelyen ötvennél több hallgató nyert elméleti oktatást, valamint gyakorlati kiképzést. A többnapos tanfolyamot gazdaértekezlet nyitotta meg, amelyen Keresztessi Dénes unitárius lelkész üdvözlő szavait Hatfaludy István szövetségi igazgató, majd dr. Ferenczi Zsigmond jogtanácsos, képviselő szavai követték, kik vázolván a mai gazdasági helyzetet, a gazdák tömörülésének szükségességét tárták a hallgatók elé, kérve a gazdákat, hogy a közös, önzetlen munkára a kellő megértő segítő kezét megadják.

Az érdekes és tanulságos vitában Andrassy Kálmán, Székely Sámuel, Keresztessi Dénes, K. Nagy Simon, Anghi Balázs, Abos József vettek részt. A méhészeti szakoktatást 6 napon keresztül a megye legképzettebb és több mint negyedszázados

tapasztalattal rendelkező okleveles méhésze, Abos József deményházi plébános végezte, míg a gyümölcsstermelést Anghi Balázs marosvásárhelyi okleveles gazda adta elő, mindketten párhuzamosan hasznos utasításokat adva e két igen hasznos hajtó gazdasági ágazat kellő és szakszerű művelésére.

Az előadássorozatot vizsgálta be, melyen a szakszerű feleletek bizonyosságot tettek az eddig elhanyagolt gazdasági ágak felkarolásának szükségességéről és a vizsgáztató bizottság 49 hallgatónak adhatta át az eredményt igazoló látogatási bizonyítványt.

A vizsgán elnöklő Mikó László szövetségi elnök szavai zárták be a tanfolyamot, ki szavaiban felkérte a hallgatókat, hogy a tanult és tapasztalt dolgoknak közsegekben való továbbhíntésével jöjjenek a kulturmunka segítségére és így gazdáink érdekeinek szolgálatában nyújtsanak kezét, hogy az elhíntett

mag kellő gyümölcsstermelésnek koronázhassa igyekezetünket. A megnyitás napjának estéjén mezősámsondi műkedvelő garabdr. Buzás Gerő „A csuhás című társadalmi színművét adta elő, ezzel is felejtethetlenné a mezőszabédi kulturnapokat.

Megalakult Futásfalvi gazdakör. A háromszékmezei Futásfalva gazdái engedélyt kértek a kor parancsszavának, elhatározták, hogy gazdakörbe tömörülnek. A futásfalvi gazdák kérelmére a gazdakör megalakítására a kézdívásárhelyi gazdakör kiküldötte Eperjessy Albert alelnököt, dr. Solyom Mihály titkárt és Kovácsi Balázs pénztárost. A futásfalvi gazdák nagy lelkesedéssel kimondották, hogy megalakítják a gazdakört és azonnal megkezdődtek a gazdasági jelentkezések. A futásfalvi gazdakör tisztikarát a következőképpen alakították meg: elnök Vargyasi József, titkár Szűcs Mihály, jegyző Pap Sándor, pénztárnok Beke Jenő.

...mányi tagok: Borbáth Béla,
Pál, Sandi József, Dezső
Mátyás Imre.

A megalakulás után a gazdák
...ározták, hogy minden héten
... tartanak és az üléseken
...szerű szakkérdéseket fognak
...gárgyalni. Kimondották azt
... hogy mindazokat a gazdákat,
... akik a gazdakörbe nem lépnek
... kiközösítik soraikból és meg-
... letnek velük minden köze-
... irkészi érintkezést.

**Hogyan irtsuk olcsón
biztosan a levéltetveket?**

Figyeljük fáinkon, hogy nem-e
... nek tetvesedni a levelek
... részei, vagy a fiatal hajtá-
... Ha igen, akkor ne várjuk
... , amíg a levéltetvek az egész
... elterjednek, hanem azonnal
... metezzük be a tetves része-
... LIBEX-el, mely a tetveket
... mban elpusztítja. Őszibarack
... rósafák tetveit azonban min-
... THANOL-lal irtjuk,
... gának eredménye ugyancsak
... nál jelentkezik.

A „Magyar Nép“ szívesen ad
... világozást az érdeklődőknek.

**Levél a Torda megyei paprika
termelésről**

A „Magyar Nép“ 21. számá-
... cikket olvastam a paprika
... mesztés hasznos voltáról. Az
... különösen felhívja figyel-
... nket a piros- (por) paprika
... mesztésre, amelyért — így
... a szerző — sok pénzt adunk
... egen kézre.

Szükségesnek tartom megje-
... zni, hogy úgy én, mint töb-
... en a falunkban (Szentmihály)
... rendszeresen, több, mint 12 éve
... meljük és készítjük a piros
... paprikát. Igen aprólékos, unal-
... mas munka, sok bajlódással jár,
... e kifizeti magát, mert olyan
... paprikát nyerünk általa, aminek
... e sokkal jobb lesz, a vásári,
... rendszeresen festett, idegen anya-

gokkal kevert paprikánál. — Ha
valaki a „Magyar Nép“ olvasói
közül szintén természetien óhajt
ilyen paprikát, szívesen szolgál-
lok utbaigazítással. — Felső-
szentmihály (Torda-megye), 1933
június 9. *Egei Istvánné.*

**Megsemmisítik a kávétermés
egy részét.** A mai gazdasági ál-
lapotokra és arra a tanács-
lanságra, ami a világpiacon
uralkodik, jellemző esetet közöl-
hetünk. A brazíliai kávéültet-
vényesek tekintettel arra, hogy
idén nagyon bő kávétermés
volt, attól tartanak, hogy a ká-
vé ára megolcsul. Ezért elhatá-
rozták, hogy a kávétermés egy
részét megsemmisítik. Hír sze-
rint 800 vagon kávéfognak a
tengerbe szórni.

**Hogyan akarja a kormány a
buzaeladást szabályozni?** A kor-
mány, hogy a gabonaértékesítést
megkönnyítse és a gabonaárak
állandóságát biztosítsa, különle-
ges intézkedéseket tervez életbe
léptetni. A belföldi gabonakeres-
kedelem teljesen szabad marad,
a kormány azonban meg fogja
állapítani azt a legalacsonyabb
árát, amelyen a gabona vásárol-
ható lesz. Hogy az árak állandó-
ságát biztosítani lehessen, a kor-
mány 700 millió lej kölcsönt
vész fel a Mezőgazdasági Hitel-

intézettől. Ezt az összeget egy
kereskedelmi szervezet kiépíté-
sére fogják fordítani, hogy ellen-
súlyozzák a gabonakereskedők
árspekulációit. Azok a hírek
nem felelnek meg a valóságnak,
hogy a kormány egyedáruságot
akár a gabonára nézve beve-
zetni.

Tovább emelkedik a buza ára.

Előző számunkban közöltük,
hogy a buza ára egész Románia
területén emelkedőben van. Kü-
lönösen Temesváron és a Bán-
ságban ért el a buza példátlanul
magas árat. A kedvezőtlen ter-
més kilátások miatt úgy látszik
az árak tovább fognak emel-
kedni. A temesvári piacon a
buza ára elérte mázsánsként a
800 lejt. Ha az áremelkedés to-
vább tart, a magyarországi buza
rövidesen versenyképes lesz a
romániai buzával. A magyar
buza ára ugyanis mázsánsként
360 lej s ha tekintetbe vesszük a
mázsánsként kirótt 400 lej beho-
zatali illetéket és a szállítási
költséget, úgy nálunk a magyar
buza körülbelül 800 lejbe ke-
rülne mázsánsként.

Több ezer
teljesen meggyógyult munkaképes

Tüdőbeteg

igazolja kiváló hatását az OLÁH
KÁROLY plebáros által feltalált
Antiphysin államilag engedélye-
zett tüdőbaj elleni gyógyszernek.
Ismertető füzetet díjtalanul küld a gyógyszer
készítője: OSVÁTH gyógyszerész Tg.-Mures-
Marosvásárhely.

FOLYTASSA A PERMETEZÉSEKET!

Hernyók, gyümölcsrothadás, varasodás,
lisztharmat ellen

ARZOLA-SULFAROL, vagy TUTOKIL-lal

levéltetvek ellen barack és rózsafáknál THANOL-lal
a többi gyümölcsfáknál LIBEX-el

Felvilágosítások a vezérképviselőnél:

Frederic Spodheim & Co, București 2., B-dul Elisabeta 55., vagy a
„MAGYAR NÉP“ Szerkesztőségénél Cluj-Kolozsvár, Str. Baron L. Pop
(volt Brassai-utca) 5.

Művelődés

ZIVATAR.

...plemente táján sötét felhő támad,
...mintha fátylát hozná komor éjszakának,
...de a kebelében villám ég belül —
...a nagy mezők minden kis lakója
...kos remegéssel nyughelyére ül ...

...elhő felhőt kerget... felhő-rengeteg
...harja el a szép derült eget.
...arkán-hímzett vadvirágos rét,
...hagyja lágyan mosolygó szemét.

...gy percre csend lesz: fullasztó, meleg,
...szél felcseng az ég s a felhő megreped...
...kampa sistergés, villámra villám jár
...kétlen ring a búza-határ ...

...kallgató házak, reszkető kertek,
...ment imádkoznak, hívő lelkek...
...ez a patakok futó árja,
...hangok kongnak... (mintha búgna
...templomok orgonája!)
...szél a kételkedőt leborulni
...sejtelében hit-lángra gyűlni...
...szél a „hatalmast“, hogy remeg,
...szél határozatán elvonulnak
...szél csatázó fellegek!

...Gyarló Ember, te földi féreg,
...szél fogalmát fel nem éred!
...szél mért csak akkor nyil' ajkad,
...szél sors-ostora suhog rajtad?!
...szél leded, hogy gyász-napjaidban
...szél villám-világos alkonyaton
...szél mond egy-egy nyitott égi jell!)
...szél szüntelen csak azt tanítja,
...szél hogy ő akkor is szeret s fölemel!

Máthé András.

Virágok közt.

A virágok királya.

A virágok királya a rózsa. Illatra vetik vele a szegfű, az ibolya és sok más virág, de szinpompára nem. S még az illat tulajdonsága is föléje emeli a virágorkánokat, hogy némelyik fajtája mindig nyílik.

Az emberek minden időben szerették a rózsat.

Mikor a törökök Magyarországon uralkodtak, a török urak háza mindig rózsatól volt illatos.

Pedig a rózsa virágának nem lehet érezni mindenkor az illatát. Különösen, mikor a nap süt, csekély az illat is.

— Mit tettek hát a törökök, hogy mindig illatos legyen a szobájuk?

Vékaszámra szedték össze a rózsa virágát és olajat csináltak belőle. Egy véka rózsa alig három csepp olajat ad, de egy csepp olaj megillatosítja a szobát hónapokig.

— Hát hogyan lehet a rózsából olajat csinálni?

A török szolgák mázos cserépbögrékbe tömték a rózsa szirmait. Belegyömöszölték úgy, ahogy csak lehetett. Akkor aztán egy ujjnyira való esővizet öntöttek a fazékra, a szirmok fölé, és a fazékat kitették a napra, este pedig betakarták.

A harmadik napon már aranszínű kis pontok jelentek meg a viz színén, s a pontok napról-napra szaporodtak, úgy, hogy egy hét múlva már olyan volt a fazék teteje, mintha valami finom habbal volna bevonva.

Azt a habot aztán lekanalozták és üvegbe gyűjtötték, mert az a rózsaolaj.

De hány bögrét kell rózsával megtölteni, és hány véka rózsa kell, hogy egy kis üveg olajat kapjunk?!

Időmutató virágok.

Ahogy az erdőszélen mentünk, figyelemmel nézem a virágokat és megszólalok:

— Fiuk, forduljunk vissza.

— Miért, Gergely bácsi?

— Eső lesz.

— Hogy lenne eső, Gergely bácsi, hiszen az ég tiszta, mákszemnyi felhő sincs az égen.

— A virágok azt mondják, hogy eső lesz, és én hiszek a virágoknak.

Akkor aztán megmutattam nekik, hogy mi mutatja előre az esőt.

Mikor a *bábalács* tányérformájú virága úgy összeborul, hogy olyanná válik, mint a gomb, az esőt jövendöl.

Mikor a dugóhúzó formára összekunkorodott *golyaorru fű* kiegyenesedik, az is esőt érez.

Eppen így jelenti az esőt a kiegyenesedő

Árvalányhaj meg az összecsucodó *mezei szulák* is, ha akkor csukódik össze, mikor már a nap kisütött.

Ha ezek közül egyiket sem ismeritek, már olyan gyerek csak nincs talán a világon, aki a *réti lóherét* ne ismerné, és ne keresne olykor négylevelűt.

— Hát annak a virága mit csinál eső előtt?

Akármennyire le volt konyulva, fölemelkedik és kiegyenesedve a magasba néz, éppen úgy, mint az ember, mikor a felhőt vizsgálja.

A növények védekezése.

A virág nem tud mozogni, sem a fa, se más növények. A marha leeszi, a gyerek letöri, a bogár megrágja. Hej, sok minden veszedelem fenyegeti az életét!

Bezzeg könnyű az állatnak: egyik rug, a másik harap, csip, szur, öklel, vagy szalad szinte elérhetetlenül. Védni tudja magát még a méh is.

De azért valami védelmi módja a növénynek is van. A *csalán* például megégeti az embert, mintha tüzes vas volna; a *vadrózsza*, az *akác*, a *vadszeder*, a tövisével védi magát.

A *fűzfa* inkább a nyulak ellen védekezik: a héjában olyan keserűség van, amit a nyulak nem szeretnek. S majdnem minden fiatal fának a héjában van efféle keserűség. Ha ez nem volna, télen minden növendékfát megennének az őzek, a nyulak.

Az *útifűnek* az életét nem a nyulak fenyegetik, hanem a mezőn legelő állatok: a birkák, szarvasmarhák, lovak.

— Hogyan védekezik az utifű?

A leveleit a földön teríti széjjel, ha nem tudják harapni.

A *kutyatej* nevű virág nem fél attól, lelegelik. Amelyik állat belékostol, az nyúl hozzá többet, mert a kutyatej olyan nedvet ereszt az állat szájába, hogy tőle az étvágya.

A *csészekürt*-virág az erdőkben terjed, hát nincs baja a legelő állatokkal, több baja volna a csigával. A csiga rájár és leeszegetné a gyöngye hajtásait. A csésze tehát úgy védekezik, hogy ragadós nedvet bocsát ki magából. Jön a csiga.

— No, csészevirág — mondja, — eszlek!

S nekikezd a mászásnak, de csak lefordul: nem tetszik neki a savanyu nedv, s a virág bántatlan marad.

Igy védekezik valami módon minden növény az ellen az ellensége amelyik leginkább éhezik reá.

Némelyiknek a szárában vannak az apró hegyes szilánkok, s az állat, ha kezd az evésébe, csakhamar megérzi, és lesz otthagyni.

Persze az öreg korú állat ismeri mindazokat a növényeket, amiket kerülnie. A legelő állatok különösen ismerik a növényeket, jobban tudják, melyik micsoda, akármelyik tudós ember. Egynémelyik még azt is tudja, hogy ha beteg, melyik gít a baján. Innen van, hogy gyakran a husevő állatokat is füvet rágni. A tapasztalhatjuk ezt legjobban. Pedig a — igaz-e — nem járt iskolába?

Aposztafok • Adomák

Feltalálták a golyóálló üveget.

Két japán feltaláló olyan üveget talált ki, amelyet nem fog a puskagolyó. A golyóálló üveget a hadügyminisztérium által küldött szakértők jelenlétében próbálták ki a legteljesebb sikerrel. A törhetetlen üveg az elképzelhető legsúlyosabb próbákat is kiállotta. A hivatalos vizsgálat alkalmával 4 méter távolságról 12 lövést adtak le a törhetetlen

üveglapra anélkül, hogy az üvegen a lövésnek a legkisebb nyoma látszott volna. A japán hadügyminisztérium törhetetlen üveg felszereléssel elsősorban a Kinában és Mandzsuriában harcoló japán csapatokat fogják ellátni. Ugyancsak ilyen törhetetlen üveggel szerelték fel a japán császár és a japán miniszterek automobiljait, hogy merényletek alkalmával a golyók ne sebesíthessék meg a kocsiban ülő utasokat. A törhetetlen üveg feltalálása műszaki szempontból

rendkívül nagy jelentőségű. A szakértők véleménye szerint a műszaki tudományok terén az új áttörések és új felfedezések előtt nyitja meg az utat.

Nézzé meg a lányomat!

— Nagy szerencsénéknem, ha rövidlátó férjemet nem találhatnák leányomnak.

— Furcsa kívánság, de...

— Nézzé meg a lányomat, magyarázta meg okoskodó csunya lány apja.

Tanuld meg!

Most kell megkezdeni a darazsak irtását! Szőlő- és gyümölcsmezsünkben évről évre óriási károkat okoznak a darazsak. Mindünk rendszeren csak gyümölcsérés idején fogunk hozzá a darazsak irtásához. Akkor pedig késő, mert a nagy számban lépő darazsakat szinte lehetetlen kiirtani. A darazsak irtásához most kell megkezdeni, mikor még nem szaporodtak el! Az ártalmatlan nőtényeket most kell elpusztítani, hogy ne szaporítsanak. Ha most egy darazsat elpusztítunk, százakra menő darazsaknak a születését akadályozzuk meg. A darazsat legkönnyebben befőttes üveg segítségével lehet irtani. Egy liter ürtartó befőttes üveget félig megmázolunk vízzel. A vízbe kis darab sót teszünk. Erre az úszó tükör vastag cukorszirupot, vagy gyümölcs-ízét kenünk. Az üveg száját bekötjük papírral és a papír közepére kis lyukat bővíztünk. A darazsakat a szirup, azaz az íz kellemes szaga (különben most, mikor más eledelt nem kap a darázs) az üvegcsalogatja. A papírfedőbe lyukasztunk át a darázs bemáztartott üvegbe és foglyunkká válnak. Lassunk tehát a darázs-irtásához! Egy elpusztított darázs most már nem árt!

Kitűnő szer égési sebekre. Kisebbség égési sebek is nagyon fájdalmasak szoktak lenni és könnyen veszedelmessé válhatnak, ha elmergesednek. Az égési sebek kezelésénél többféle háziszert szoktak alkalmazni. A legjobb háziszert, égési sebekre a szesz. A tiszta szesz felerésznyi vízzel hígítva, borogatás formájában kell alkalmazni az égési sebekre. Kitűnően beválnak az égési sebek gyógyításánál a házilag főzött pálinkák. Szilva-, seprő-, törköly-, jenyő-, alma- és bármilyen gyümölcs-pálinkát sikerrel lehet alkalmazni égési sebekre. A denaturált szesz nem alkalmas sebkezelésre, mert mérges anyagokat tartalmaz. Az égési sebek fájdalmassága a szeszborogatás után megszűnik, a hólyagok visszahúzódnak és a gyuladós folyamat lényegesen enyhül. Súlyosabb égési sebekre a szeszborogatást a következő módon alkalmazzuk. Annyi vattát, hogy a sebet befedje laza gombolyaggá formálunk, szeszoldatba áztatjuk és tiszta ruhával a sebre kötjük. A gyógyszer a legsúlyosabb esetekben is be szokott válni. A leghatásosabbak az éjjel alkalmazott borogatások, mikor a beteg pihen.

a buvóhelyére, akkor a rejtekhelyének a nyílásába friss rovarport fújtatunk. A rovarport a dalmát rovarirtó növény (Pyrethrum cinerariaefolium) virágainak finomra őrölt porából készítjük. Ezt a növényt tanácsos kertben termesztetni, hogy rovarirtó célokra felhasználhassuk. Friss magja a kolozsvári gyógynövény telepen kapható. Ezenkívül meg lehet próbálni azt az irtási eljárást is, amit a sváb bogarak ellen szoktak alkalmazni. Ez abból áll, hogy éjjelre kitesszük a következő csaléteket. Főtt borsból pépet készítünk, amihez egy kevés zsiradékot keverünk s ehhez kevés sört öntünk. Ehhez a péphez 2 rész boraxot és egy rész szalicilsavat adunk. Ez a következőképpen történik. Három rész péphez egy részt a borax-salicil keverékből adunk. Ezt a csaléteket éjjelenként kirakjuk apró csomócskában olyan helyekre, ahol a tücsök éjjelenként megfordulhat. Ilyenkor természetesen ne legyen azon a helyen semmiféle élelmiszer.

Többeknek. A rokkantak felülvizsgálatára vonatkozólag ez ideig intézkedés nem történt.

Illetékes helyen szerzett információk szerint ez évben csakis a 80–100 százalékos hadirokkantak lesznek felülvizsgálva.

L. F.-né. Miután kérdéseit közérdekűnek találtuk, a választ lapunkban adjuk meg. Románia területén magyar ovónó képző nincs. Román ovónó képző van Szilágysomlyón (Simleul Silvaniei), Brassóban (Brasov), Bukarestben, Chisinauban és állítólag Belényesen is. A felvételre és a költségekre vonatkozólag kérjen tájékoztatást ezen intézetek valamelyikétől. Felvételi vizsgát kell tenni földrajzból, román nyelvből és történelemből. Az esetben, ha az intézetnek nyilvános jellege volt, a 4 polgárit is beszámítják. Ovónói nyári tanfolyam csak Chisinauban van s az ellátási költségeket a hallgató viseli. Az ovónóképző román neve: Scoala pregatitoare pentru conducatoari de gredina de copii.

Tanácsadó

Azon előfizetőink részére, akik bármely ügyből kifolyólag tanácsra szorulnak, ezen rovatunkon keresztül készségesen megadjuk a választ. Tekintettel arra, hogy a rovatunknak a tanácsadásért nem kell, felkérjük olvasóinkat, hogy a beküldött tanácslevegélhez mellékeljenek 20 lejt (rosszi tanácsokért 30 lejt).

könnyebbség okáért bélyegben, mert ennek költségeit mi nem fedezhetjük. Ha a választ levélben kívánják, ezenfelül még külön portódíj is beküldendő. Csakis azon levelekre válaszolunk, amelyekhez a 20 lejt is csatolva van.

M. L. A házi tücsök kipisztítására a következőket ajánlhatjuk. Elsősorban is tudomására hozzuk, hogy a kipisztítása nagyon nehezen sikerül, mert nagyon nehéz hozzáférni. Ha rátalálunk

Rendelje meg a
PÁSZTORTÚ

szépirodalmi és művészeti képes folyóirat

ELŐFIZETÉSI DÍJ:

Egész évre ... 500 L. Félévre .....
Negyedévre 140 L.

Kiadóhivatal: Cluj-Kolozsvár.

Strada Baron L. Pop (volt Brassai-u.) 5.

Kérjen mutatványszámot.

Székelyutóiratok

Előző számainkban közöltük olvasóinkkal, hogy a hátralekosokhoz kitöltött postautalványt mellékelünk, amelyben feltüntetjük azt is, hogy egyes előfizetőink mekkora összeggel tartoznak f. év végéig. Az utalványok melléklését tovább folytatjuk addig, amíg minden hátralekóst felszólítunk. Ennek alapján közöljük azokkal, akik a kitöltött postautalványt kézhezkapták, hogy az ott feltüntetett összeget küldjék be minél hamarabb, mert csak azok részére küldhetjük tovább is lapunkat, akik nincsenek hátralekban. Ez a felhívásunk főképen azoknak szól, akik több, mint egy évi díjjal tartoznak. Aikhez még nem tudtuk eljuttani a hátraleköt feltüntetett postautalványt, azokhoz is rövid időn belül kiküldjük, illetőleg lapjukhoz mellékeljük.

N. O. Nyárádszereda, I. L. Korond, H. J. Mezőszentmihály, M. N. Porgány, N. O. Szőkefalva, B. A. Torockó, S. G. Brassó, B. E. Piskolt, V. P. Nyujtód.

Itt felsoroltak az új előfizetőkért lelkes és önzetlen támogatásukért fogadják mély tiszteletünket, hálaikat és köszönetüket. Bizalommal kérjük és várjuk további eredményes támogatásukat.

A következő befolyt pénzeket nyugtázzuk: Magyarhermányról: Cs. S. hegyi, B. I. M. és N. S. hosszú 150—150 lej (mindhároman rendben 1932. dec. 31-ig), M.

A. Bikfalva 155, B. L. Kézdi-márkosfalva 155, Cs. I. Kézdivásárhely 305, N. I. Abafája 150, N. E. M. Székelyabód 150, T. P. Mezőpagocsa 175, T. O. Kamarasziget 85, M. S. Zilah 150 (r. 1933. dec. 31.), B. F. Szilágyballa 85, B. D. Erdőfüle 120, F. A. Székelybethlenfalva 150, B. K.-né Alvino 155, K. J. Nagyenyed 155, B. Gy. Szemlak 85, M. Iparos Egylet Beszterce 155, G.

J. Berettyószéplak 85, Békényér 155, O. L. Te...
O. K. Nyüved 155, B. J...
szalonta 155, S. A. Brassó...
S. Bodola 150, B. L. G...
szentmiklós 155, Cs. I...
180, B. M. Kászonalitz 15...
Szárhegy 155 lej.

Terjesszük a
„Magyar Nép”

Rendeljete

„Szentháromság” kaszák

63

„Szentháromság” könyvek

Az idén is teljes jótálással adunk minden darabot.
Az idén is minden tíz darabra egyet jutalomképpen adunk.
Az idén is a meg nem felelő kaszát kicseréljük.
Az idén is a postaköltséget mi fizetjük.
Balkezes kaszák is kaphatók.

Csak épen az árakat szállítottuk

„Szentháromság” kaszák árai:

65	70	75	80	85	90	95 centisek
85	90	95	100	105	110	115 Lei.

Tíz darab „Szentháromság” kő ára százötven Lei.
Három darab kaszánál kisebb rendelésnél a postaköltséget felszámítjuk.
Megrendelhető utánvétellel magánál a Kaszatelepnél, vagy a f...
levő megbízottunknál.

„Szentháromság” Kaszatelep
Grajul-Mou — Avasujváros, Judejul Satu-Mar